UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio CXLII. De vitijs oppositis temperantiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

Qvaestio CXLII.

De uitijs quę aduerſantur temperantiæ, in quatuor articulos diuiſa.

Deinde conſiderandum eſt de vitijs oppoſitis temperantiæ.
Et circa hoc quæruntur quatuor.
¶ Primò, Vtrum inſenſibilitas ſit peccatum.
¶ Secundò. Vtrũ intẽperantia ſit vitium puerile.
¶ Tertiò, De comparatione intemperantiæ ad timiditatem.
¶ Quartò, Vtrum vitium intemperantiæ ſit maxime opprobrioſum.

Articvlvs primvs.

Vtrum inſenſibilitas ſit vitium.

Ad primvm ſic proceditur. Vr̃ ꝙ inſenſibilitas non ſit vitium. Dñr enim inſenſibiles, q deficiunt circa delectationes tactus: ſed in his penitus deficere vr̃ eſſe laudabile, & virtuoſum. dicitur.n. Dan. 10. In diebus illis ego Daniel lugebam triũ hebdomadarum tempus, panem deſiderabilem non commedi, & caro, & vinũ non introierunt in os meum, ſed neque vnguento vnctus ſum. ergo inſenſibilitas non eſt peccatum.

¶ 2 Præt. Bonum hominis eſt ſm rationem eſſe, ſm * Dion. c 4. de diui. no. ſed abſtinere ab omnibus delectabilibus, tactus maxime, promouet hominem in bono rationis. dicitur enim Dan. 1. ꝙ pueris, qui vtebantur leguminibus, dedit Deus ſcientiam & diſciplinam in omni libro & ſapientia. ergo inſenſibilitas quæ vniuerſaliter repellit huiuſmodi delectationes, non eſt vitioſa.

¶ Præt. Illud, per quod maxime receditur à peccato, non vr̃ eſſe vitioſum: ſed hoc eſt potiſſimum remedium abſtinendi à peccato, ꝙ aliquis fugiat delectationes, qđ ptinet ad inſenſibilitatẽ. dicit.n. Phil. in 2. * Eth. ꝙ abijcientes delectationẽ, minus peccabim⁹. ergo inſenſibilitas nõ eſt aliqd vitioſũ.

Sed contra. Nihil opponit̃ virtuti niſi vitiũ: ſed inſenſibilitas virtuti tẽperãtiæ opponit̃, vt patet p* Phil. ĩ 2. & 3. Eth. ergo ĩſenſibilitas eſt vitiũ.

Respon. Dicendum, ꝙ omne illud, quod cõtrariatur ordini naturali, eſt vitioſum. Natura autẽ delectationẽ appoſuit operationib. neceſſarijs ad vitam hominis: & ideo naturalis ordo requirit, vt homo intantum huiuſmodi delectationibus vtatur, quantum neceſſarium eſt ſaluti humanæ, vel quantum ad conſeruationem indiuidui, vel quãtum ad conſeruationem ſpeciei. Si quis ergo intantum delectationem refugeret, ꝙ prætermitteret ea quæ ſunt neceſſaria ad conſeruationẽ naturę, peccaret quaſi ordini naturali repugnans, & hoc pertinet ad vitium inſenſibilitatis. Sciendum tñ, ꝙ ab huiuſmodi delectationib. conſequentib. huiuſmodi operationes, quãdoque laudabile, vel etiam neceſſarium eſt abſtinere pp aliquem finẽ: ſicut propter ſanitatem corporalem aliqui abſtinent à quibuſdam delectationib. cibi, potus, & venereorum. Et etiam propter alicuius officij executionẽ: ſicut athletas, & milites neceſſe eſt à multis delectationibus abſtinere, vt officium proprium exequantur. Et ſimiliter pœnitentes ad recuperãdam animæ ſanitatem abſtinentia delectabilium quaſi quadam diæta vtuntur. Et homines volentes contemplationi, & rebus diuinis vacare, oporA tet ꝙ ſe magis à carnalibus deſiderijs abſtrahant. Nec aliquid prædictorum ad inſenſibilitatis vitiũ pertinet, quia ſunt ſecundum rationem rectam.

Ad primvm ergo dicendũ, ꝙ Daniel illa abſtinentia à delectationibus vtebatur, non quaſi propter ſe abhorrens delectationes vt ſm ſe malas, ſed propter aliquem finem laudabilem, vt. ſ. idoneũ ſe ad altitudinem contemplationis redderet, abſtinendo ſcilicet à corporalibus delectationibus. Vnde & ſtatim ibi ſubditur de reuelatione facta.

Ad secvndvm dicẽdũ, ꝙ quia ratione homo vti non poteſt ſine ſenſitiuis potentijs, quæ indi- Q. 85. art. 3.
B gent organo corporali, vt in 1. * habitum eſt, neceſſe eſt ꝙ homo ſuſtentet corpus ad hoc, ꝙ ratione vtatur. Suſtentatio autẽ corporis fit per operationes delectabiles. Vnde non poteſt eſſe bonũ rationis in homine, ſi abſtineat ab oĩbus delectationibus. Secundum tamen quod homo non exequendo actũ rationis plus, vel minus indiget corporali virtute, ſm hoc plus, vel minus neceſſe habet delectabilibus corporalibus vti. Et ideo homines qui hoc officium aſſumpſerunt, ut contẽplationi vacent, & bonum ſpirituale quaſi quadã ſpirituali propagatione in alios tranſmittant, à multis delectationibus laudabiliter abſtinent, à quib. illi quibus ex officio competit operibus corpora-
C libus, & generationi carnali vacare, laudabiliter non abſtinent.

Ad tertivm dicendum, ꝙ delectatio fugienda eſt ad vitandum peccatum non totaliter: ſed vt vltra non quæratur, quàm neceſſitas requirat.

Articvlvs II.

Vtrum intemperantia ſit puerile peccatum.

Ad secvndvm ſic proceditur. Videtur quòd intemperantia non ſit puerile peccatũ: Quia ſuper illud Matth. 18. Niſi cõuerſi fueritis, & efficia-
D mini ſicut paruuli & cæt. dicit * Hier. ꝙ paruulus non perſeuerat in iracundia, læſus non meminit, videns pulchrã mulierẽ non delectatur: quod contrariatur intẽperantiæ. ergo intemperãtia nõ eſt puerile peccatũ.

¶ 2 Præt. Pueri non habent niſi concupiſcentias connaturales: ſed circa connaturales concupiſcentias parum aliqui peccant per intemperãtiã, vt Phil. dicit in 3. * Ethi. ergo intemperãtia non eſt peccatum puerile.

E ¶ 3 Præt. Pueri ſunt fouendi & nutriendi: ſed concupiſcentia & delectatio, circa quæ eſt intemperantia, eſt ſemper diminuenda & extirpanda, ſm illud ad Col. 3. Mortificate mẽbra veſtra ſuper terram, quæ ſunt concupiſcentia &c. ergo intemperantia non eſt puerile peccatum.

Sed contra eſt, quod Phil. dicit in 3. Eth. ꝙ nomen intẽperantiæ referimus ad puerilia peccata. Lib. 3. c. ult. to. 5.

Respon. Dicendum, ꝙ aliquid dr̃ eſſe puerile dupliciter. Vno modo, quia conuenit pueris: & ſic * Phil. non intendit dicere, ꝙ peccatum intẽperantiæ ſit puerile. Alio modo, ſm quandam ſimilitudinem: & hoc modo peccata intemperantiæ Lib. 3. c. vlt. to. 5.

puerilia

¶ *Super Quæſtionis 142 Articulum ſecundum.*

In tota quæſt. 142. ſunt non dubitanda, ſed notanda quędam. 3. Ethi. lec. vlt.

¶ In 2. ſiquidem articu. in reſponſione ad 2. ſcito, quòd reſponſio conſiſtit in hoc, Concupiſcentia naturalis eſt duplex. Primò, quia eſt rei ordinatæ ad naturæ conſeruationem. Secũdò, quia eſt rei requiſitæ à natura ad ſui conſeruationem. Sub primo membro continentur omnia delectabilia ad alimentum, & venerea ordinem habentia. Sub ſecundo ea tm̃ q̃ natura requirit. Et propterea in ſecũdo parũ cõtingit errare. Lib. 3. c. 11. to. 5.

Mat. 18. ſuper illud, Quicunque humiliauerit ſe ſicut &c. to. 9.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pucrilia dñr. Peccatum enim intẽperantiæ eſt pec F
catũ ſuperfluæ concupiſcentiæ, quæ aſſimilat̃ pue
ro quo ad tria. Primò quidem, quantũ ad id quod
vterque appetit. Sicut.n.puer, ita & concupiſcẽtia
appetit aliquid turpe: cuius ratio eſt, quia pulchrũ
in reb. humanis attenditur prout aliquid eſt ordi-
Lib. 1. in ca. de temperã tia, aliquantulũ a prin. natum ſ̃m rationẽ. Vnde * Tullius dicit in 1. de of
fic. ꝙ pulchrum eſt quod conſentaneũ eſt hoĩs ex-
cellentiæ in eo, in quo natura eius à reliquis aĩan-
tibus differt. Puer aũt non attendit ad ordinẽ rõ-
nis. & ſimiliter concupiſcentia non audit rõnem,
Li. 7. c. 6. circa princip. to. 5. vt dr̃ in * 7. Eth. Secundò, conueniunt quantũ ad
euentum. Puer enim ſi ſuæ voluntati dimittat̃, cre
ſcit in propria voluntate. vnde Eccle. 30. dr̃, Equus
indomitus euadit durus, & filius remiſſus euadit G
præcepss: ita etiã & concupiſcentia, ſi ei ſatisfiat,
maius robur accipit. Vnde Aug. dicit in 7. confeſ.
Dum ſeruitur libidini, facta eſt conſuetudo: & dũ
conſuetudini nõ reſiſtitur, facta eſt neceſſitas. Ter
tio, quantũ ad remediũ quod vtrobiq; ꝓbet̃. Puer
enim emendatur per hoc, ꝙ coercetur. vnde dicit̃
Prouer. 23. Noli ſubtrahere à puero diſciplinã: tu
virga percuties eum, & animam eius de inferno
liberabis. Et ſimiliter dum concupiſcentię reſiſtit̃,
reducitur ad debitum honeſtatis modum. Et hoc
Cap. 11. eſt quod Aug. dicit in 7. Muſicę, ꝙ mente in ſpiri-
tualia ſuſpenſa atq; ibi infixa & manente, cõſuetu-
dinis. ſ. carnalis cõcupiſcentiæ impetus frangitur,
& paulatim repreſſus extinguitur. Maior.n. erat cũ H
ſequeremur, non oĩno nullus, ſed certè minor cũ
Lib. 3. c. vlt. in hac to. 5. refrænamus. & ideo * Phil. dicit in 3. Ethic. ꝙ quẽ-
admodũ puerum oportet ſ̃m præceptum peda-
gogi viuere, ſic & concupiſcibile conſonare rõni.

Ad primvm ergo dicendum, quòd ratio illa
ꝓcedit ſ̃m illũ modũ, quo puerile dr̃ id qđ ĩ pue-
ris inuenitur. Sic autem non dr̃ peccatũ intẽperã-
In corp. art. tiæ puerile, ſed ſ̃m ſimilitudinem, vt * dictum eſt.

Ad secvndvm dicendum, ꝙ concupiſcentia ali
qua poteſt dici naturalis dupliciter. Vno modo,
ſ̃m genus ſuum: & ſic temperantia, & intẽperan-
tia ſunt circa concupiſcẽtias naturales. Sunt.n. cir-
ca concupiſcentias ciborum, & venereorum, quæ
ordinantur ad conſeruationem naturæ. Alio mo- I
do poteſt dici concupiſcentia naturalis quantũ ad
ſpeciem eius, quod natura ad ſui conſeruationem
requirit: & ſic non multum contingit peccare cir
ca naturales concupiſcentias. Natura.n. non requi
rit niſi id, per quod ſubuenitur neceſſitati naturæ,
in cuius deſiderio non contingit eſſe peccatũ, niſi
ſolum ſ̃m quantitatis exceſſum: & ſ̃m hoc ſolum
Lib. 3. c. 11. to. 5. peccatur circa naturalem concupiſcentiã, vt * Phi
lo. dicit in 3. Eth. Alia vero, circa q̃ plurimũ pecca-
tur, ſunt quædã concupiſcentiæ incitamenta, quę
hoĩum curioſitas adinuenit, ſicut curioſe ꝑparati
cibi, & mulieres ornatæ. Et quàmuis iſta nõ multũ
requirant pueri, nihilominus tamen intemperan-
tia dicitur puerile peccatum ratione iam dicta. K

In corp. art. Ad tertivm dicẽdũ, ꝙ id qđ ad naturã ꝑtinet,
in pueris eſt augmentandum, & fouendum. Quod
autem pertinet ad defectum rõnis in eis, non eſt
In corp. art. fouendum, ſed emendandum, vt * dictum eſt.

¶ *Super Quæſtio. 142. Articulum tertium.*

IN 3. autem art. in reſpõſione ad primum, habes unde reſpondeas regulæ topicæ, puta, ꝙ oppoſitum meliori eſt pe- 3. Eth. lec. 2.

Articvlvs III.

Vtrum timiditas ſit maius uitium, quàm intemperantia.

Ad tertivm ſic procedit. Vr̃ ꝙ timiditas ſit maius vi
tium q̃ intemperãtia. Ex hoc.n.
aliquod vitium vituperatur, ꝙ
opponitur bono virtutis: ſed ti
miditas opponitur fortitudini,
quæ eſt nobilior virtus quam
temperantia, cui opponitur in-
temperantia, vt ex ſupradictis
patet. ergo timiditas eſt maius
vitium, quam intemperantia.

¶ 2 Præt. Quanto aliquis defi-
cit in eo qđ difficilius vincitur,
tanto minus vituperatur. Vñ *
Phil. dicit in 7. Ethic. ꝙ ſi quis à
fortibus & ſuperexcellentibus
delectationib. vincitur, vel triſti
tijs, non eſt admirabile, ſed cõ-
donabile: ſed difficilius vr̃ vin-
cere delectationes, q̃ alias paſ-
ſiones. Vnde in 2. * Ethic. dr̃ ꝙ
difficilius eſt contra voluptatẽ
pugnare q̃ contra iram, quæ vr̃
eſſe fortior q̃ timor. ergo intem
perantia quæ vincitur à delecta
tione, minus peccatum eſt q̃ ti-
miditas, quæ vincitur à timore.

¶ 3 Præt. De rõne peccati eſt, ꝙ
ſit voluntariũ: ſed timiditas eſt
magis voluntaria quam intemper…
concupiſcit intemperatus eſſe. Ali…
cupiſcunt fugere pericula mortis, …
ad timiditatem. ergo timiditas eſt …
uius quàm intemperantia.

Sed contra eſt, qđ * Philo. dic…
intemperantia magis aſſimilatur …
timiditas. ergo plus habet de ratione …

Respon. Dicendũ, ꝙ vnum vi…
ri comparari dupliciter. Vno modo, …
materię, vel obiecti. Alio modo, ex …
minis peccantis, & vtroque modo …
eſt grauius vitium quam timidita…
ex parte materiæ. Nam timiditas …
mortis, ad quę vitãda inducit …
conſeruandæ vitæ. Intemperantia …
lectationes, quarum appetitus non …
ſarius ad vitæ conſeruationem, …
eſt, intemperantia magis eſt circa …
tas delectationes, ſeu cõcupiſcentias …
piſcentias, ſeu delectationes …
illud quod cõmouet ad peccatũ, …
ceſſariũ, tanto peccatũ leuius eſt, & …
rantia eſt grauius vitium q̃ timiditas …
cti, ſiue materiæ mouentis. Similiter …
ſius hoĩs peccantis, & hoc triplici …
quidẽ, quia quanto ille qui peccat …
ſuæ mentis, tanto grauius pecca…
imputãtur peccata. Timores aũt & …
& maximè in periculis mortis, …
hoĩs, quod nõ facit delectatio, q̃ …
rantiam. Secundò, quia quanto a…
eſt magis voluntariũ, tanto eſt gra…
tia aũt plus habet de volũtario q̃ …
duplici ratione. Vno modo, quia …
rem fiunt, principiũ habent ab …
te: vnde nõ ſunt ſimpliciter vol…
vt dr̃ in 3. Ethic. * Ea autem quæ …
fiunt, ſunt ſimpliciter voluntaria …
ea, quæ ſunt intemperati, ſunt ma…
particulari, minus autem vol…
li. Nullus enim vellet intemp…

tamen homo à ſingularib. delectationib. q̃ intē-A peratum faciunt hominem. Propter quod ad vitandum intemperantiam maximum remedium eſt vt non immoretur homo circa ſingulariū conſideratione: ſed in his quæ pertinent ad timiditatem, eſt econuerſo. Nam ſingularia quæ imminēt, ſunt minus voluntaria, vt abijcicere clypeū, & alia huiuſmodi. Sed ipſum cōe eſt magis voluntariū, puta, fugiendo ſaluari. Hoc autem eſt ſimpliciter magis voluntarium, quod eſt magis voluntariū in ſingularib. in quib. eſt actus: & ideo intemperātia cum ſit ſimpliciter magis voluntarium q̃ timiditas, eſt maius vitium. Tertiò, quia contra intēperantiam poteſt magis de facili remediū adhiberi, q̃ contra timiditatē, eo ꝙ delectationes ciborū, & venereorū, circa quas eſt intemperantia, ꝑ totā vitā occurrunt, & ſine periculo pōt homo circa ea exercitari ad hoc, ꝙ ſit tēperatꝰ. Sed pericula mortis rarius occurrūt, & periculoſius ī his homo exercitatur ad timiditatē fugiendā: & ideo intēperantia eſt ſimpliciter maius peccatū quàm timiditas.

Ad primum ergo dicēdum, ꝙ excellentia fortitudinis ſupra temperantiam pōt conſiderari dupliciter. Vno modo, ex parte finis, quod pertinet ad rōnē boni, quia. ſ. fortitudo magis ordinat̃ ad bonum cōe q̃ temperantia. Ex hac ēt parte timiditas habet quandam excellentiam ſupra intemperātiā, inquantum. ſ. per timiditatē aliqui deſiſtunt à defenſione boni cōis. Alio modo, ex parte difficultatis, inquantum. ſ. difficilius eſt ſubire pericula mortis, q̃ abſtinere à quibuſdā delectabilib. & q̃tū ad hoc, non oportet ꝙ timiditas præcellat intēperantiam. [d] Sicut enim maioris virtutis eſt nō vincià fortiori, ita ēt ecōtrario, minoris vitij eſt à fortiori vinci, & maioris vitij à debiliori ſuperari.

Ad secvndvm dicēdum, ꝙ amor cōſeruationis vitæ, propter quam vitantur pericula mortis, eſt multo magis connaturalis, quàm quæcunque delectationes ciborū, vel venereorū, q̃ ad conſeruationem vitæ ordinantur: & ideo difficilius eſt vincere timorem periculorū mortis, q̃ concupiſcentiam delectationum, quæ eſt in cibis & venereis: cui tamen difficilius eſt reſiſtere quam iræ, triſtitiæ, & timori quorundam aliorum malorum.

Ad tertivm dicendum, quòd in timiditate cōſideratur magis voluntarium in vniuerſali, minus tamen in particulari: & ideo in ea eſt magis uoluntarium ſecundum quid, & non ſimpliciter.

¶ *Super Quæſtionis cē teſimęquadrageſimæſecundæ. Articulum quartum.*

Articvlvs IIII.

Vtrum peccatum intemperantię ſit maximè exprobrabile.

In 4. autem ar. tuere authorem à Martino in q. 4. de temperantia, dicente. Neſcio quomodo Thomas dicit, quod ſecū dum Ariſtotelem, beſtialitas eſt exprobrabilior, quàm intemperantia, cum expreſſè vbi ipſe allegat eum, Ariſt. habeat oppoſitum vt expreſſè declarat idē Thomas in commento ſuo ſuper 7. Ethico. Non auertit ſiquidē Martinus ad formalem ſermonem. Author ſiquidem dicit quòd beſtialitatis vitium eſt exprobrabilius: quod etiam Ariſto. in 1. c. 7. Ethico. dixit, dum ait quòd hos ſuper infamamus: nec inueni in authore hactenus oppoſitum. Martinus autem forte fundauit ſe ſuper 8. c. eiuſdem 7. Ethic. vbi dicitur, quòd beſtiales non ſunt continentes neque incōtinentes ſimpliciter: & quòd beſtialitas eſt minus mala quàm intemperantia. & vtrobique eſt eadem ratio. ſ. defectus intellectus: ſed hæc non ſunt ad ꝓpoſitum. Quia enim de ratione continentiæ & incontinentiæ eſt rationale bellū, ideo negatur continentia in iſtis irrationalibus hominibus. Et ſimiliter dicitur minus mala, hoc eſt, minus nociua: quia, vt dicitur, innocentior eſt prauitas ſine intellectu. Cum his tamen ſtant, ꝙ ſit turpior, & magis exprobrabilis, & infamiæ maioris, utpote maximè ſimilem beſtijs reddens hominem voluntarie.

Ad qvartvm ſic proceditũ. Vr̃ ꝙ peccatum intemperantiæ non ſit maximè exprobrabile. Sicut enim honor debet̃ uirtuti, ita exprobratio debetur peccato: ſed quædā peccata ſunt grauiora q̃ intēperātia, ſicut homicidiū, blaſphemia, & alia hmōi. ergo peccatū ītēperātię nō ē maximè exꝓbrabile. ¶ 2 Præt. Peccata quæ ſunt magis cōia, vidētur minus eſſe exprobrabilia, eo ꝙ de his hoīes minus verecundantur: ſed peccata intemperantiæ ſunt maxi-A mè cōia, quia ſunt circa ea quæ cōiter in vſum humanæ vitę veniunt, in quib. ēt plurimi peccāt. ergo peccata intēperātię nō vr̃ eſſe maximè exprobrabilia. ¶ 3 Præt. * Phil. dicit in 7. Ethi. ꝙ tēperantia & intēperātia ſunt circa cōcupiſcentias & delectationes humanas: ſunt aūt q̃dā cōcupiſcētię & delectatiōes turpiores cōcupiſcētijs & delectationibus humanis, quæ dñr beſtiales & ægritudinales, vt ī eo B dē lib. * Phil. dicit. ergo intēperātia ñ ē maxime exꝓbrabilis.

Lib. 7. c. 4. & ſequentiaꝰ, to. 5.

Sed contra eſt, q̄d * Philo. dicit ī 3. Eth. ꝙ ītēperātia īter alia uitia ur̃ iuſte exꝓbrabilis eē.

Lib. 7. c. vlt. à med. & c. 5. to. 5. Lib. 3. ca. 13. circa princī pi, to. 5.

Respon. Dicendum, ꝙ exprobratio opponi ur̃ honori & gloriæ, honor aūt excellentiæ debetur, ut * ſupra habitū eſt: gloria aūt claritatē īportat. Eſt ergo ītēperātia maxime exprobrabilis ꝑꝑ duo. Primo quidē, quia maximè repugnat excellētiæ hoīs. Eſt. n. circa delectatio-C nes cōes nobis & brutis, ut * ſupra habitū eſt. Vnde in Pſal. 48. dr̃. Homo cū in honore eſſet, nō intellexit, cōparatus eſt iumētis inſipiētibus, & ſimilis factꝰ eſt illis. Secūdò, q̄a maximè repugnat eius claritati, uel pulchritudini, inquātū. ſ. ī delectationib. circa quas eſt intēperantia, minus apparet de lumine rationis, ex qua eſt tota claritas, & pulchritudo virtutis. Vnde & huiuſmodi delectationes dicuntur ſeruiles.

Q. 103. ar. 1.

Ad primvm ergo dicendum, ꝙ ſicut * Greg. dicit vitia carnalia, q̃ ſub intēperantia cōtinent̃, etſi D ſint minoris culpę, ſunt tñ maioris infamiæ. Nam magnitudo culpæ reſpicit deordinationē à fine: infamia autem reſpicit turpitudinē, quę maximè conſideratur ſecundùm indecentiam peccantis.

Li. 5. Mora. cap. 11. parū ante med. ad ſenium.

Ad secvndvm dicendū, quòd conſuetudo peccandi diminuit turpitudinem, & infamiam peccati ſecundum opinionem hominum, non autem ſecundùm naturam ipſorum uitiorum.

Ad tertivm dicendū, ꝙ cum dr̃ intemperātia eſſe maximè exprobrabilis, eſt intelligēdū inter uitia humana, quæ. ſ. attenduntur ſm paſſiones humanæ naturæ aliqualiter conformes. Sed illa uitia, q̄ excedūt modū humanæ naturæ, ſunt magis exprobrabilia, & tñ ēt illa uñr reduci ad genus intē-E perantiæ ſm quendam exceſſum: ſicut ſi aliquis delectaretur in comeſtione carnium humanarū, aut in coitu beſtiarum, aut maſculorum.

Qvaestio CXLIII.

De partibus temperantiæ in generali, in duos articulos diuiſa.

¶ *Super quæſtionis cē teſimęquadrageſimętertiæ. Articulū primum.*

Deinde cōſiderādū eſt de partib. tēperantiæ. ¶ Et primò de ipſis partibus in generali. ¶ Scdò, De ſingulis earū ī ſpāli.

In ar. vnico q. 143. de partibus temperantiæ dubia multa ex Martino occurrunt in q. 3. Primum dubiū eſt de partib. integralibus. Quia. n.

ponit